

VŠĮ KOLPINGO KOLEGIJOS STUDIJŲ NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. VšĮ Kolpingo kolegijos (toliau – Kolegijos) studijų nuostatai (toliau – Studijų nuostatai) nustato studijų Kolegijoje sistemą ir procesą; studentų ir klausytojų priėmimo ir šalinimo, studijų nutraukimo ir atnaujinimo, studijų baigimo tvarką; studentų paskatinimų, nuobaudų ir stipendijų skyrimo tvarką; Studijų nuostatų galiojimo ir pakeitimo tvarką.

2. Pagrindinės sąvokos:

2.1. **Absolventas** – asmuo, aukštojoje mokykloje baigęs studijų programą ir gavęs aukštojo mokslo kvalifikaciją liudijantį diplomą.

2.2. **Akademinės atostogos** - laikinas studijų sustabdymas, išlaikant studento statusą.

2.2. **Akademinė taryba** yra Kolegijos akademinių reikalų organas.

2.3. **Akademinis įsiskolinimas** – galutinio dalyko įvertinimo nebuvimas po nemokamo perlaikymo.

2.4. **Akademinis sąžiningumas** – tai akademinės veiklos vykdymas laikantis atvirumo, sąžiningumo ir atsakomybės principų, kurie yra apibrėžti Kolpingo kolegijos bendruomenės Akademinės etikos kodekse.

2.5. **Apeliacija** – raštiškas motyvuotas studento prašymas direktoriui iš naujo svarstyti studijuoto dalyko (modulio) baigiamąjį įvertinimą.

2.6. **Aukštasis koleginius išsilavinimas** – išsilavinimas, įgytas Lietuvos aukštosiose mokyklose baigus koleginių studijų programas, pagal kurias suteikiama aukštojo mokslo kvalifikacija, arba teisės aktų nustatyta tvarka pripažintas kaip jam lygiavertis užsienio mokslo ir studijų institucijose įgytas išsilavinimas.

2.7. **Aukštojo mokslo diplomas** – asmens įgytą aukštojo mokslo kvalifikaciją liudijantis dokumentas.

2.8. **Aukštojo mokslo kvalifikacija** – kvalifikacinis profesinio bakalauro laipsnis, taip pat kvalifikacija, kurią teisės aktų nustatyta tvarka suteikia aukštoji mokykla.

2.9. **Baigiamasis darbas ir baigiamasis egzaminas** – studento profesinių kompetencijų, įgytų studijuojant dalykus profesinei kvalifikacijai bei specializacijai įgyti ir atliekant profesinės veiklos praktikas, lygio nustatymas.

2.10. **Dalinės studijos** - studento mokymasis pagal studijų programos dalį, suteikiančią žinių bei gebėjimų, kurie įvertinami ir patvirtinami pažymėjimu.

- 2.11. **Dėstytojas** – asmuo, ugdantis ir mokantis studentus ir klausytojus aukštojoje mokykloje.
- 2.12. **Egzaminas** – studentų mokymosi vertinimo balais metodas, naudojamas baigiant visą arba tam tikro dalyko mokymą.
- 2.13. **Studentas** – asmuo, studijuojantis aukštojoje mokykloje pagal studijų programą.
- 2.14. **Gerai besimokantis studentas** – studentas, neturintis akademinų skolų, įvykdęs visus studijų programai vertinamuoju laikotarpiu keliamus reikalavimus ir pasiekęs puikų arba tipinį pasiekimų lygmenį.
- 2.15. **Kaupiamojo vertinimo sistema** – dėstytojo nustatyta studijuojamo dalyko žinių vertinimo balais sukaupimo tvarka. Pagal kaupiamąją vertinimo sistemą galutinis balas susideda iš eilės dedamųjų, surenkamų per semestrą, pvz; praktinių darbų, seminarų, tarpinių atsiskaitymų, kontrolinių, testų, įskaitos, egzamino ir kt. įvertinimo.
- 2.16. **Klausytojas** – asmuo, studijuojantis pagal neformaliojo švietimo programas arba atskirus studijų dalykus (jų grupes).
- 2.17. **Kontaktinis darbas** – dėstytojo ir studento tiesioginis bendravimas pagal tvarkaraštį paskaitų, seminarų, laboratorinių darbų, pratybų, mokomųjų praktikų, konsultacijų, egzaminų, baigiamųjų darbų gynimo ir kitu formaliai suplanuotu laiku.
- 2.18. **Modulis** – iš kelių turinio požiūriu susijusių dalykų sudaryta studijų programos dalis, turinti apibrėžtą tikslą ir orientuota į tam tikrus studento gebėjimus; mažiausia galima modulio apimtis – 10 kreditų.
- 2.19. **Skirtuminis akademinis įsiskolinimas** – studijų programos dalykas, kurio įvertinimo studentas neturi dėl studijų programų ar formų skirtumo.
- 2.20. **Studijos** – asmens, įgijusio ne žemesnį kaip vidurinį išsilavinimą, mokymasis aukštojoje mokykloje pagal tam tikrą studijų programą.
- 2.21. **Studijų kreditas** – studijų apimties vienetas, kuriuo skaičiuojamas vidutinis studijuojančiojo darbo krūvis, reikalingas studijų rezultatams pasiekti.
- 2.22. **Studijų kryptis** – akademinis, profesinis ir tyrimų laukas, kurį vienija bendra samprata, studijų rezultatai ir jų pasiekimų būdai (dėstymas, studijavimas, vertinimas).
- 2.23. **Studijų programa** – tam tikros krypties studijų turinio, metodų ir materialijų priemonių, studijoms pasitelkiamo akademinio ir profesinio personalo visuma ir jos aprašymas.
- 2.24. **Studijų sritys** – humanitariniai, socialiniai, fiziniai, biomedicinos, technologijos mokslai ir menai.

II. STUDENTŲ IR KLAUSYTOJŲ PRIĖMIMO TVARKA

3. Studentų ir klausytojų priėmimas.

- 3.1. Priėmimas vykdomas pagal einamaisiais metais Lietuvos aukštųjų mokyklų asociacijos bendrajam priėmimui organizuoti (LAMA BPO) patvirtintą priėmimo į aukštąsias mokyklas tvarką (LAMA BPO priėmimo į aukštąsias mokyklas tvarka).

- 3.2. Studentų ir klausytojų priėmimo į Kolegiją tvarką nustato VŠĮ Kolpingo kolegijos statutas.
- 3.3. Studentų priėmimo sąlygas apibrėžia Akademinės tarybos tvirtinamos Priėmimo į kolegiją taisyklės.
- 3.4. Priėmimą organizuoja ir vykdo Kolegijos direktoriaus įsakymu paskirta Priėmimo komisija.
- 3.5. Į koleginių studijų programas priimami asmenys, turintys ne žemesnį kaip vidurinį išsilavinimą, atsižvelgiant į mokymosi rezultatus, stojamuosius egzaminus ar kitus kolegijos nustatytus kriterijus.
- 3.6. Klausytojai priimami klausytojo sutarties, kurioje apibrėžiamos studijų sąlygos ir tvarka, pagrindu.
- 3.7. Studentai už studijas moka Kolegijoje patvirtinto dydžio studijų kainą. Mokėjimo procedūrą apibrėžia studijų sutartis bei studentų įmokų nustatymo ir mokėjimo tvarka.

II. STUDIJŲ SISTEMA IR PROCESAS

4. Studijų vykdymas. Studijos Kolegijoje vykdomos pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą kvalifikacinių laipsnių sąrašą bei studijų sričių ir krypčių, pagal kurias vyksta studijos aukštosiose mokyklose, sąrašą.

5. Studijų tipai.

- 5.1. Kolegijoje vykdomos laipsnį suteikiančios studijos, t.y. Kolegijos nuosekliosios studijų programos, kurias užbaigus teisės aktų nustatyta tvarka suteikiamas aukštasis išsilavinimas ir kvalifikacinis laipsnis.
- 5.2. Kolegijoje taip pat gali būti vykdomos laipsnio nesuteikiančios studijos, t.y. kvalifikacinio laipsnio nesuteikiančios studijų programos skiriamos kvalifikacijai įgyti arba savarankiškai praktinei veiklai pasirengti Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytais atvejais ir tvarka.
- 5.3. Kolegijoje vykdomos ir dalinės studijos, kurios leidžia mokytis pagal studijų programos dalį, suteikiančią žinių bei gebėjimų, kurie įvertinami ir patvirtinami pažymėjimu.

6. Studijų pakopos.

- 6.1. Kolegijoje vykdomos pirmosios pakopos studijos, t.y. koleginių studijų programos, kurias baigus suteikiamas profesinio bakalauro kvalifikacinis laipsnis. Kolegijoje taip pat gali būti vykdomos laipsnio nesuteikiančios studijų programos, t.y. koleginių studijų programos skirtos kvalifikacijai įgyti ar savarankiškai praktinei veiklai pasirengti.
- 6.2. Laipsnio nesuteikiančios studijų programos vykdomos teisės aktų nustatyta tvarka.

7. Studijų formos.

- 7.1. Kolegijoje vykdomos studijos yra nuolatinės ir iššęstinės formų. Baigus studijų programą skirtinga studijų forma, įgytas išsilavinimas yra lygiavertis.

7.2. Nuolatinės formos studijų vienu metų įprastinė apimtis yra 60 kreditų, bet ne mažiau kaip 45 kreditai. Iššęstinės formos studijų vienu metų apimtis gali būti mažesnė kaip 45 studijų kreditai, bet bendra jų trukmė neturi būti daugiau kaip pusantro karto ilgesnė negu nuolatinės formos studijų trukmė, nuolatinėms studijoms taikant 60 studijų kreditų normą.

7.3. Studijų formų apimtis yra nustatoma teisės aktų nustatyta tvarka.

8. Studijų programos

8.1. Kolegijoje vykdomos tik akredituotos studijų sričių ir (ar) kryptių programos. Vykdomų studijų programų išorinis vertinimas ir akreditavimas atliekamas ŠMM nustatyta tvarka.

8.2. Studijų programos rengiamos vadovaujantis atitinkamos studijų krypties aprašais, bendraisiais reikalavimais studijų programoms, ketinamų vykdyti studijų programų aprašais, kitais dokumentais, atliktų tyrimų rezultatais.

8.3. Reikalavimai studijų programai (studijų programos sandara, studijų turinys ir rezultatai, apimtis ir kt.) yra nustatomi teisės aktų nustatyta tvarka ir yra tokie patys nepriklausomai nuo studijų formos.

8.4. Studijų programos apimtis skaičiuojama kreditais. Pirmosios pakopos studijų programų apimtis gali būti 180, 210 arba 240 (studijų krypties (kryptių) apraše nustatytais atvejais) studijų kreditų.

8.5. Studijų programos, kurią baigus suteikiamas dvigubas pagrindinės studijų krypties (šakos) ir gretutinės studijų krypties (šakos) profesinio bakalauro laipsnis apimtis nustatoma teisės aktų nustatyta tvarka.

8.6. Studijų programa turi būti periodiškai atnaujinama. Pagrindinės krypties studijų dalykai gali būti keičiami Akademinės tarybos sprendimu. Pakeitimai turi būti paskelbti Kolegijos tinklalapyje.

8.7. Studijų programos kokybei užtikrinti, studijų dalykai yra parengiami pagal teisės aktuose nustatytus reikalavimus ir atestuojami dalykų atestavimo komisijoje vadovaujantis VŠĮ Kolpingo kolegijos studijų dalykų atestavimo tvarkos aprašu.

8.9. Koleginių studijų programą sudaro Studijuojamieji dalykai (moduliai). Jie yra skirstomi: privalomieji, pasirenkamieji.

8.9.1. Privalomieji dalykai – tai dalykai, suteikiantys pasirinktos studijų krypties žinių ir kompetencijos pagrindus.

8.9.2. Pasirenkamieji (alternatyvieji) dalykai – tai dalykai, esmingai papildantys bendrąjį koleginių ir pasirinktos studijų krypties išsilavinimą. Šiuos dalykus (modulius) studentas turi pasirinkti iš studijų programos plane pateikto sąrašo.

9. Mokymo(si) būdai.

9.1. Mokymą(si) sudaro: kontaktinis darbas (paskaitos, seminarai, laboratoriniai darbai, pratybos, konsultacijos ir kt.), praktika, studento savarankiškas darbas ir kt. mokymo

(mokymosi) būdai, kuriuos taiko Kolegija, įgyvendindama studijų programą. Kontaktinis darbas gali būti ir nuotolinis.

9.2. Kontaktinis darbas – dėstytojo darbas pagal studijų tvarkaraštį su studentais. Pirmosios pakopos studijose kontaktinis darbas turi sudaryti ne mažiau kaip 20 procentų visos studijų programos apimties, o tiesiogiai dalyvaujant dėstytojams ir studentams (nenuotolinis kontaktinis darbas) – ne mažiau kaip 10 procentų studijų programos apimties. Kontaktinis darbas matuojamas akademinėmis valandomis. Vieną akademinę valandą sudaro 45 minutės.

9.3. Savarankiškas darbas – tai mokomosios, mokslinės ir metodinės literatūros studijos, studentų darbas dėstytojo tiesiogiai nevadovaujamos grupėse, laboratorijose, mokslinių tiriamųjų darbų rengimas, projektų įgyvendinimas ir kita studento savarankiška veikla, leidžianti plėtoti bendrąsias ir specialiąsias studijų programoje numatytas kompetencijas.

9.4. Praktika – tai studijų dalis, kurios metu studento žinios, gebėjimai ir įgūdžiai išbandomi bei tobulinami praktinėje profesinėje veikloje. Praktikos skirstomos į pažintines, profesines ir Baigiamąją praktiką.

9.5. Baigiamosios profesinės veiklos praktikos vieta turi būti suderinta su baigiamojo darbo tema ir panaši į tas darbo vietas, kurioms rengiamas absolventas. Studentams, dirbantiems studijų programą atitinkantį ar panašų atliekamomis funkcijomis darbu, baigiamoji praktika atliekama pagal individualią užduotį.

10. Studijų kalendorius.

10.1. Studijų metai dalijami į rudens ir pavasario semestrus ir atostogų laikotarpius. Semestrų pradžią ir pabaigą (kontaktinio darbo, praktikų, egzaminų perlaikymo savaitės, baigiamojo egzamino ar baigiamojo darbo rengimo arba ruošimosi baigiamajam egzaminui laikotarpius), atostogų laikotarpius kiekvienų mokslo metų pabaigoje kitiems mokslo metams kalendoriniame grafike nustato ir viešai skelbia Akademinė taryba. Vasaros metu studentams skiriamos ne trumpesnės kaip dviejų mėnesių nepertraukiamos atostogos.

10.2. Studijų nuolatine forma semestro trukmė yra 20 savaitių, iš jų 2 savaitės skiriamos egzaminų sesijai, 2-4 praktikai.

10.3. Mokymo (mokymosi) būdai, studijų trukmė ir tvarkaraštis nustatomi atsižvelgus į studentų saugos ir sveikatos reikalavimus. Sudarant tvarkaraščius pietų pertraukai turi būti skiriama ne mažiau kaip 30 minučių. Per semestrą studijuojamos programos dalykų skaičius nuolatine studijų forma negali būti didesnis kaip 7.

10.4. Studijos organizuojamos pagal Kolegijos direktoriaus patvirtintus semestro užsiėmimų ir egzaminų tvarkaraščius. Nuolatinių studijų semestro dalykų tvarkaraštį Studijų skyrius paskelbia ne vėliau kaip septynios dienos iki semestro pradžios, o išėstinių studijų – ne vėliau kaip septynios dienos iki paskaitų ar egzaminų sesijos pradžios. Dėstytojui susirgus ar išvykus, daromi tvarkaraščio pakeitimai, kurie skelbiami papildomai, o užsiėmimų pakeitimų datos fiksuojamos Dėstytojų nepravestų kontaktinio darbo valandų žurnale.

10.5. Egzaminams organizuoti po kiekvieno semestro yra skiriama ne trumpesnė kaip 2 savaitė egzaminų sesija. Egzaminų laikymo tvarkaraštį Studijų skyrius paskelbia ne vėliau kaip likus septynioms dienoms iki sesijos pradžios.

11. Darbas per semestrą.

11.1. Per pirmąjį studijų dalyko užsiėmimą dėstytojas studentams pateikia dėstomojo dalyko programą, kurioje turi būti išdėstytas turinys, nurodyta jo apimtis, studijų metodai ir studijų rezultatų vertinimo kriterijai, pateiktas studijoms reikalingos literatūros sąrašas, metodinės priemonės ir metodiniai nurodymai, savarankiškų užduočių atlikimo pavyzdžiai.

11.2. Studentai privalo lankyti praktinius užsiėmimus ir atlikti visas studijų programoje numatytas praktikas.

11.3. Išleisdamas į praktiką, dėstytojas, vadovaujantis praktikai, pateikia studentams praktikos programą, nurodo praktikos tikslus ir praktikos vertinimo struktūrą bei kriterijus, pateikia savarankiško darbo užduotis.

11.4. Studentai semestro studijoms registruojami patvirtinus praėjusio semestro pažangumo suvestinių rezultatų ir akademinį įsiskolinimų sąrašus, pagal kuriuos studento akademinį įsiskolinimų skaičius be pateisinamos priežasties negali būti didesnis kaip trys.

12. Studijų mobilumas.

12.1. Studentas gali pasirinkti kitą studijų programą, pereiti iš vienos studijų formos į kitą arba būti priimtas studijuoti atėjus iš kitos aukštosios mokyklos. Studijų programos skirtumai yra laikomi skirtuminiais įsiskolinimais.

12.2. Kolegijos studentai gali tuo pačiu metu studijuoti ir kitose pripažintose aukštosiose mokyklose, o kitų aukštųjų mokyklų studentai – Kolegijoje. Studijos kitose aukštosiose mokyklose gali būti pripažintos (įskaitytos) kaip Kolegijoje vykdomų studijų dalis.

12.3. Studentams ir klausytojams, įvykdžiusiems (visiškai arba iš dalies) vieną ir vykdantiems antrą Kolegijos arba kitų pripažintų Lietuvos ir užsienio aukštųjų mokyklų studijų programas, studijų apimtis gali būti sumažinta vadovaujantis studijų rezultatų įskaitymo tvarka. Centro vadovas, remdamasis diplomo priedėliu arba studijų pažymėjimu ir dalykų aprašais, įvertina studijų dalykinių reikalavimų atitikimą pageidaujama studijų programai ir fiksuoja sprendimą nustatytos formos studijų rezultatų įskaitymo kortelėje. Galutinį sprendimą įskaityti studijų rezultatus priima ir įsakymu įteisina Kolegijos direktorius. Tokių studijų apimtis nurodoma individualiame studijų plane ir studijų ar klausytojo sutartyje.

12.4. Neturintys akademinį įsiskolinimų antro ir vyresnių kursų studentai gali lankyti paskaitas laisvu grafiku. Išimties atveju laisvas grafikas gali būti suteiktas pirmakursiui. Studentai, lankantys užsiėmimus laisvu grafiku, privalo dalyvauti ne mažiau kaip 50 proc. studijų dalykų praktinių užsiėmimų. Ši nuostata gali būti tikslinama Kolegijos direktoriaus įsakymu atsižvelgiant į studijų programos ypatumus.

12.5. Studentas, norintis užsiėmimus lankyti laisvu grafiku, kreipiasi raštišku motyvuotu prašymu į Kolegijos direktorių, papildomai pateikdamas suderintą su kiekvieno dalyko dėstytoju individualų užsiėmimų lankymą t.y. pateikia Individualaus studijų plano suderinimo lapą. Laisvas grafikas įsigalioja Kolegijos direktoriaus įsakyme nurodyta tvarka.

12.6. Studentams, lankantiems paskaitas laisvu grafiku, visi kiti reikalavimai ir teisės išlieka tie patys.

13. Studijų rezultatų vertinimas.

13.1. Studijų rezultatai vertinami vadovaujantis šiais principais: pagrįstumo (vertinimas siejamas su studijų programos (studijų dalyko) tikslais ir turi matuoti jiems įgyvendinti skirtų studijų rezultatus); patikimumo (gaunama vertinimo informacija ir vertinimo rezultatai turi būti objektyvūs ir nepriklausyti pasikeitus vertintojui); aiškumo (vertinimo sistema turi būti informatyvi, suprantama vertintojams ir vertinamiesiems); naudingumo (atliekamas vertinimas turi būti teigiamai vertinamas pačių vertinamųjų ir prisidėti prie studijų programos tikslų įgyvendinimo); nešališkumo (vertinimo metu naudojami vertinimo metodai turi būti vienodai tinkami visiems vertinamiesiems).

13.2. Semestro pradžioje dėstytojas turi informuoti studentus apie studijų dalyko rezultatų vertinimo tvarką išdėstydamas detalią studijų dalyko programą, tikslus, laukiamus studijų rezultatus, konkrečią dėstomojo dalyko studijų rezultatų vertinimo struktūrą, vertinimo kriterijus ir reikalavimus.

13.3. Gali būti vertinamos tik tos žinios ir gebėjimai, kurie yra numatyti studijų dalyko programoje ir dalyko programoje nurodytuose tiksluose ir turinyje.

13.4. Kaupiamasis vertinimas:

13.4.1. siekiant užtikrinti aktyvų studentų darbą per visą studijų semestrą, sugebėjimą taikyti teorines žinias praktikoje, objektyvų studijų rezultatų vertinimą, išvengti plagijavimo atvejų, Kolegijoje taikomas kaupiamasis vertinimas;

13.4.2. kaupiamojo vertinimo sudedamosiomis dalimis vertinami tam tikri studijų dalyko programoje numatyti studijų rezultatai;

13.4.3. kiekvieno dalyko arba modulio studijos baigiamos egzaminu arba studento savarankiškai atlikto darbo (projekto) įvertinimu;

13.4.4. galutinį pažymį sudaro dalyko programoje nustatytos kaupiamojo vertinimo sudedamosios dalys, pvz. tarpiniai atsiskaitymai, savarankiški darbai, egzaminas, kurių procentinė išraiška nustatoma studijų dalyko programoje. Privaloma kaupiamojo vertinimo sudedamoji dalis yra egzaminas, kurio dalis kaupiamajame vertinime negali būti mažesnė nei 40% viso kaupiamojo vertinimo. Studentui nesurinkus studijų dalyko programoje nustatytų kaupiamojo vertinimo sudedamųjų dalių gali būti neleidžiama laikyti egzamino. Galutinis pažymys yra vedamas tik tuo atveju, kai visos kaupiamojo vertinimo sudedamosios dalys yra įvertintos teigiamai.

13.5. Studijų rezultatus vertina dalyką dėstęs, studijoms vadovavęs dėstytojas. Jei dėl svarbių priežasčių (ligos, komandiruotės ir kita) dalyką dėstęs, studijoms vadovavęs dėstytojas negali įvertinti studijų rezultatų, rezultatų įvertinimą pateikia Centro vadovas. Studentui, praleidusiam 1/2 dalyko praktinių užsiėmimų be pateisinamos priežasties gali būti neleidžiama laikyti egzamino.

13.6. Studento studijų dalyko rezultatų (žinios, supratimas, gebėjimai) vertinami, priskiriant juos studijų pasiekimų lygmeniui:

Studijų pasiekimų dalykų (modulių) lygmens tipas	Studijų pasiekimų lygmenys susiejimas su dešimties balų studijų rezultatų vertinimo skale	Studijų pasiekimų dalykų (modulių) lygmens tipo apibūdinimas	Studijų pasiekimų dalykų (modulių) vertinimo lygmenys kiekybinis įvertinimas
Puikus	10 ir 9	Puikiam pasiekimų lygmeniui priskiriamas studentas, kuris: žino naujausius studijų dalyko (krypties) šaltinius, teoriją ir principus ir gali kurti bei plėtoti naujas idėjas; geba taikyti žinias ir spręsti sudėtingas ir netipines studijų krypties ir su ja susijusios profesinės veiklos problemas; gali savarankiškai rinkti, vertinti, interpretuoti duomenis ir jais remdamasis priimti sprendimus; geba logiškai perteikti informaciją, idėjas, problemas ir sprendimus bendraudamas su savo studijų krypties ir kitų studijų krypties specialistais; turi mokymosi gebėjimų, būtinų tolesnėms studijoms ir savarankiškam mokymuisi	Studentas laikomas pasiekusiu puikų vertinamojo laikotarpio studijų pasiekimų lygmenį, jeigu ne mažiau kaip keturi penktadaliai modulių (dalykų) įvertinimų yra puikaus lygmens, o kiti – ne žemesnio kaip tipinio lygmens
Tipinis	8 ir 7	Tipiniam pasiekimų lygmeniui priskiriamas studentas, kuris: žino svarbiausias savo studijų dalyko (krypties) teorijas ir principus ir gali pagrįsti esminius studijų krypties pasiekimus; geba taikyti žinias spręsdamas standartinės savo studijų krypties ar su ja susijusios profesinės veiklos problemas; gali savarankiškai rinkti, vertinti ir interpretuoti savo studijų krypties duomenis, reikalingus sprendimams priimti; geba perteikti įprastinę studijų krypties informaciją, idėjas, problemas ir sprendimus; turi mokymosi gebėjimų, būtinų tolesnėms studijoms ir savarankiškam mokymuisi.	Studentas laikomas pasiekusiu tipinį vertinamojo laikotarpio studijų pasiekimų lygmenį, jeigu ne mažiau kaip trys ketvirtadaliai modulių (dalykų) įvertinimų yra tipinio arba puikaus lygmens, o kiti – slenkstinio lygmens
Slenkstinis	6 ir 5	Slenkstiniam pasiekimų lygmeniui priskiriamas studentas, kuris: žino svarbiausias savo studijų dalyko (krypties) teorijas ir principus; geba taikyti žinias spręsdamas nesudėtingas savo studijų krypties problemas; gali dalyvauti renkant, vertinant ir interpretuojant savo studijų krypties	Studentas laikomas pasiekusiu slenkstinį vertinamojo laikotarpio studijų pasiekimų lygmenį, jeigu jis yra atsiskaitęs už visus modulius (dalykus),

		duomenis, reikalingus sprendimams priimti; geba perteikti pagrindinę studijų krypties informaciją, idėjas, problemas; turi savarankiško mokymosi gebėjimų.	bet jo studijų pasiekimai nesiekia tipinio lygmens.
Neišlaikyta	4, 3, 2, 1		Studento žinios ir gebėjimai netenkina minimalių reikalavimų

13.7. Studentai, nesutinkantys su studijų dalyko įvertinimu, turi teisę raštu pateikti motyvuotą prašymą Kolegijos direktoriui dėl studijų dalyko įvertinimo patikrinimo. Direktoriaus įsakymu įvertinimo patikrinimą gali atlikti Centro vadovas ir (arba) sudaryta dalyko specialistų komisija studento žinioms patikrinti iš naujo.

13.8. Studento studijų dalyko rezultatų įvertinimai yra registruojami egzaminų arba įskaitų žiniaraštyje, semestro pažangumo suvestinėje, o įvertinimo rezultatai studentui pateikiami elektroniniu būdu.

13.9. Užpildyti žiniaraščiai į Studijų skyrių pristatomi ne vėliau kaip per 4 dienas po egzamino.

13.10. Studijų skyriaus darbuotojai duomenis iš egzaminų ar įskaitų žiniaraščių suveda į bendrą suvestinę ne vėliau kaip per savaitę po egzaminų sesijos pabaigos. Suvestinėje išvedami pažangumo vidurkiai bei nustatomi studentų pažangumo reitingai.

13.11. Žiniaraščiai komplektuojami, saugomi ir sunaikinami teisės aktų nustatyta tvarka.

14. Atsiskaitymas už kaupiamojo vertinimo sudedamąsias dalis.

14.1. Studento dalyvavimas egzamine ir atsiskaitymas už kitas kaupiamojo vertinimo sudedamąsias dalis yra privalomas išskyrus atvejus, kai egzaminų ar kitų kaupiamojo vertinimo sudedamųjų dalių laikymas nustatytam laikui buvo atidėtas Kolegijos direktoriaus įsakymu esant svarbioms priežastims (liga, studento vestuvės, artimųjų sunki liga arba mirtis ir pan.) ir gavus studento prašymą bei priežastį įrodančius dokumentus.

14.2. Už visas kaupiamojo vertinimo sudedamąsias dalis, išskyrus egzaminą, studentas privalo atsiskaityti dėstytojo nurodytu laiku, bet ne vėliau kaip penkios dienos iki egzaminų sesijos pradžios.

14.3. Egzaminų perlaikymui yra skiriama viena savaitė po egzaminų sesijos.

14.4. Egzaminų perlaikymo savaitės metu studentai turi teisę perlaikyti vieną iš kaupiamojo vertinimo sudedamųjų dalių, už kurią nebuvo atsiskaityta laiku arba gautas neigiamas įvertinimas, nemokamai.

14.5. Papildomi kaupiamojo vertinimo sudedamųjų dalių perlaikymai po egzaminų perlaikymo savaitės yra laikomi akademinio įsiskolinimu ir yra mokami. Mokestis nustatomas Kolegijos patvirtintoje Mokėjimo už studijas tvarkoje.

14.6. Teigiamus kaupiamojo vertinimo sudedamųjų dalių vertinimus turintys, tačiau norintys aukštesnio vertinimo studentai turi teisę vieną kartą kaupiamojo vertinimo 1 sudedamąją dalį perlaikyti egzaminų perlaikymo savaitės metu.

14.7. Studentui, negavusiam teigiamo studijų dalyko įvertinimo po dviejų mokamų perlaikymų, yra skiriamas dalyko kurso kartojimas. Studijų dalyko kurso kartojimų skaičius neribojamas. Kartoti per semestrą leidžiama ne daugiau kaip du studijų dalykus. Studentas taip pat gali kartoti dalyko kursą savo nuožiūra žinių lygiui pakelti. Mokestis už studijų dalyko kurso kartojimą yra nustatomas Kolegijos patvirtintoje Mokėjimo už studijas tvarkoje.

14.8 It was a great pleasure to know you and I am saddened I cannot say good-bye in person.
. Skirtuminius akademinis įsiskolinimus studentai laiko pagal Studijų skyriuje individualiai sudarytą atsiskaitymo už skirtuminius įsiskolinimus tvarką. Mokestis už skirtuminius įsiskolinimus yra nustatomas Kolegijos patvirtintoje Mokėjimo už studijas tvarkoje.

15. Akademinės skolos.

15.1. Akademinė skola – pakartotinai per nustatytą laikotarpį neišlaikytas egzaminas (neapgintas savarankiškas darbas (projektas)), pasinaudojus galimybe vieną kartą nemokamai jį perlaikyti (apginti).

15.2. Akademinę skolą galima perlaikyti sumokėjus nustatyto dydžio įmoką.

15.3. Akademinų įsiskolinimų rezultatai fiksuojami atsiskaitymų (skolų) lapeliuose, kuriuos studentams Studijų skyriuje išduoda tais atvejais, kai laikomi skirtuminiai akademiniai įsiskolinimai, papildomai atsiskaitoma už kaupiamojo vertinimo sudedamąsias dalis, atsiskaitoma už kaupiamojo vertinimo sudedamąsias dalis, kurių atsiskaitymo terminas buvo atidėtas Kolegijos direktoriaus įsakymu esant svarbioms priežastims.

15.4. Atsiskaitymo (skolos) lapeliai su įrašytais studijų dalyko įvertinimais į Studijų skyrių gražinami ne vėliau kaip kitą dieną po įvertinimo įrašymo.

16. Baigiamasis studijų vertinimas.

16.1. Studijų programa baigiama absolvento kompetencijos įvertinimu per baigiamojo darbo (projekto) gynimą ir baigiamuosius egzaminus (kai tai nustatyta norminiuose teisės aktuose), skiriant jiems ne mažiau kaip 9 kreditus.

16.2. Jeigu programą baigus suteikiamas dvigubas profesinio bakalauro laipsnis, joje turi būti numatyti pagrindinės krypties (šakos) ir gretutinės krypties (šakos) baigiamieji darbai (projektai), taip pat baigiamieji egzaminai (kai tai nustatyta norminiuose teisės aktuose), jiems iš viso skiriant ne mažiau kaip 12 kreditų.

16.3. Baigiamasis egzaminas arba baigiamojo darbo rengimas ir gynimas yra organizuojamas ir rezultatai vertinami VšĮ Kolpingo kolegijos Baigiamųjų darbų rengimo, gynimo ir vertinimo tvarkos aprašu.

16.4. Baigiamajame darbe arba baigiamajame egzamine studentas turi siekti pademonstruoti, jog jis įgijo profesinių kompetencijų iš visų studijų programoje numatytų veiklos sričių.

16.5. Baigiamasis egzaminas organizuojamas arba baigiamasis darbas ginamas baigus studijuoti visus studijų programoje numatytus dalykus ir išlaikius visus jų egzaminus bei atlikus visas profesinės veiklos praktikas.

16.6. Kiekvienais mokslo metais kiekvienos studijų programos baigimo rezultatams vertinti Kolegijos direktoriaus įsakymu sudaroma atskira Kvalifikavimo komisija (toliau – Komisija) iš 5 asmenų: darbdavių atstovai (ne mažiau kaip pusė Komisijos narių 3), iš kurių vienas skiriamas Komisijos pirmininku; ne mažiau kaip vienas dėstytojas, atsakingas už studijų programos įgyvendinimą, kitų aukštųjų mokyklų dėstytojai 1. Komisijos posėdžius protokoluoja Kolegijos direktoriaus paskirtas Komisijos sekretorius.

16.7. Leidimas laikyti baigiamąjį egzaminą arba ginti baigiamąjį darbą yra įteisinamas Kolegijos direktoriaus įsakymu ne vėliau kaip prieš 5 darbo dienas iki Komisijos posėdžio datos.

16.8. Klausytojams studijavusiems Kolegijoje pagal studijų programos dalį atskirus dalykus arba dalykų ciklą ir įvykdžiusiems visą koleginių studijų programą, leidžiama laikyti baigiamąjį egzaminą arba ginti baigiamąjį darbą.

16.9. Baigiamasis egzaminas.

16.9.1. Baigiamųjų egzaminų užduotis pagal studijų dalykų programas sudaro Programos vadovas, tvirtina Kolegijos direktorius. Baigiamųjų egzaminų užduotis Kolegijos direktoriui tvirtinti Centrai pateikia ne vėliau kaip prieš dvi savaites iki numatytos baigiamųjų egzaminų sesijos. Nepatvirtintos užduotys negali būti naudojamos per baigiamąjį egzaminą.

16.9.2. Neišlaikyti baigiamieji egzaminai vieną kartą gali būti perlaikomi kitais mokslo metais papildomai mokant pagal Kolegijoje patvirtintą mokėjimo už studijas tvarką.

16.9.3. Apeliacija dėl studijų rezultatų baigiamojo egzamino procedūrų priimama per vieną darbo dieną po rezultatų paskelbimo. Apeliacinė komisija skiriama Kolegijos direktoriaus įsakymu.

16.9.4. Nelaikyti baigiamieji egzaminai dėl pateisinamų priežasčių vieną kartą gali būti nemokamai laikomi kitais mokslo metais.

16.10. Baigiamasis darbas.

16.10.1. Baigiamojo darbo rengimas bei gynimas organizuojamas remiantis VŠĮ Kolpingo kolegijos Baigiamųjų darbų rengimo, gynimo ir vertinimo tvarkos aprašu.

16.10.2. Baigiamasis darbas įforminamas raštu, vadovaujantis Baigiamųjų darbų rengimo metodiniais nurodymais.

16.10.3. Negintas baigiamasis darbas dėl pateisinamų priežasčių vieną kartą gali būti nemokamai ginamas kitais mokslo metams.

16.10.4. Neapgintas baigiamasis darbas vieną kartą gali būti ginamas kitais mokslo metais papildomai mokant pagal Kolegijoje patvirtintą mokėjimo už studijas tvarką.

17. Studentų darbų saugojimas. Įvertinti studentų darbai saugomi:

- egzaminų, įskaitų darbai raštu – 1 semestrą;

- praktikos dienynai - 1 metus po Kolegijos baigimo;
- baigiamųjų praktikų ataskaitos - 1 metus po Kolegijos baigimo;
- kursiniai darbai – 3 metus po Kolegijos baigimo;
- baigiamieji darbai ir baigiamojo egzamino darbai raštu – 5 metai po Kolegijos baigimo.

III. STUDENTŲ IR KLAUSYTOJŲ STUDIJŲ NUTRAUKIMO IR ATNAUJINIMO, STUDIJŲ BAIGIMO TVARKA

18. Studijų nutraukimas ir atnaujinimas.

18.1. *Mokymosi ar studijų nutraukimo* priežastys yra:

18.1.1. Mokslo užbaigimas mokykloje – užbaigtos studijos mokykloje ir gautas išsilavinimą patvirtinantis dokumentas;

18.1.2. Pačių prašymu (savo noru) nutrauktos studijos savo noru;

18.1.3. Mokyklos nuostatų pažeidimas – nutrauktos studijos dėl Kolegijos Statuto ir kitų Kolegijos vidaus teisės aktų bei drausmės pažeidimo;

18.1.4. Neatvykimas po mokymosi pertraukimo – nutrauktos studijos, neatvykus po mokymosi pertraukimo;

18.1.5. Nepažangumas – nutrauktos studijos dėl nepažangumo kai studentas be pateisinamų priežasčių turi daugiau nei 3 akademinis įsiskolinimus;

18.1.6. Negintas baigiamasis darbas – nutrauktos studijos negynus baigiamojo darbo;

18.1.7. Neapgintas baigiamasis darbas – nutrauktos studijos neapgynus baigiamojo darbo;

18.1.8. Neišlaikyti baigiamieji egzaminai – nutrauktos studijos dėl neišlaikytų egzaminų;

18.1.9. Nelaikyti baigiamieji egzaminai – nutrauktos studijos dėl nelaikytų baigiamųjų egzaminų;

18.1.10. Lietuvos Respublikos įstatymų pažeidimai, užtraukiantys baudžiamąją atsakomybę - nutrauktos studijos dėl studento padarytų Lietuvos Respublikos įstatymų pažeidimų, užtraukiančių baudžiamąją atsakomybę;

18.1.11. Mokyklos reorganizavimas, likvidavimas ar pertvarkymas – nutrauktos studijos dėl mokyklos reorganizavimo, likvidavimo ar pertvarkymo.

18.1.12. Nutraukę mokymąsi ar studijas studentai dėl 18.1.1-18.1.10 punktuose nurodytų priežasčių Kolegijos direktoriaus įsakymu yra išbraukiami iš studentų sąrašų.

18.1.13 Nutraukę mokymąsi ar studijas studentai, visiškai atsiskaitę su Kolegija, gali gauti akademinę pažymą apie studijų rezultatų įvertinimą.

18.1.14. Nutraukę mokymąsi ar studijas studentai studijas gali atnaujinti.

18.2. *Mokymosi ar studijų pertraukos* priežastys yra:

18.2.1. Liga, nėštumo ir vaiko priežiūros atostogos;

18.2.2. Karo prievolė;

18.2.3. Išvykimas į užsienį tęsti mokslų – pertrauktos studijos išvykus į užsienį tęsti mokymosi pagal sutartį;

18.2.4. Teismo sprendimas – pertrauktos studijos dėl teismo sprendimo;

18.2.5. Pertrauktas mokymasis ar studijos dėl 18.2.1.-18.2.4. punktuose nurodytų priežasčių yra įteisinamos Kolegijos direktoriaus įsakymu, kuriame nurodoma dokumentais pagrįsta studijų laikino nutraukimo priežastis ir trukmė, kuri, išskyrus 18.2.1. ir 18.2.4. punktus, negali tęstis ilgiau *kaip vienerius metus*. Pertrauka skaičiuojama nuo išėjimo dienos.

18.2.6. Mokymosi ar studijų pertraukos laikotarpiu studentai turi teisę laikyti akademinis įsiskolinimus.

18.2.7. Jei studento mokymosi ar studijų pertraukos laikotarpiu pasikeičia jo studijų programa, programos skirtumus leidžiama likviduoti per vienus mokslo metus nuo studijų atnaujinimo pradžios. Kolegijos direktoriaus įsakymu nustatyto skirtumų likvidavimo laikotarpiu studentas nelaikomas skolininku.

18.2.8. Studentai, Kolegijos siuntimu išvykę studijuoti į užsienį, turi teisę grįžti ir tęsti studijas ankstesnėmis sąlygomis.

18.2.9. Likus nemažiau kaip 10 dienų iki mokymosi ar studijų pertraukos pabaigos studentams privaloma pateikti Kolegijos direktoriui prašymą tęsti studijas.

19. Kolegijos baigimas.

19.1. Baigusiu Kolegijos studijas laikomas studentas, įvykdęs visus pasirinktos studijų programos reikalavimus.

19.2. Asmenims, baigusiems koleginių studijų programas suteikiamas atitinkamos studijų krypties ar šakos profesinio bakalauro laipsnis arba teisės aktų nustatyta tvarka profesinio bakalauro laipsnis ir profesinė kvalifikacija ir išduodamas suteiktą aukštąjį išsilavinimą ir kvalifikacinį laipsnį liudijantis diplomą ir diplomo priedėlis.

19.3. Asmenims, studijavusiems Kolegijoje pagal studijų programos dalį, suteikiančią žinių ir gebėjimų, kurie įvertinami Kolegijos nustatyta tvarka, išduodamas tai patvirtinantis pažymėjimas.

20. Studentams, studijų programas įvykdžiusiems ypač gerai, įteikiamas specialus studijų baigimą patvirtinantis dokumentas – diplomą su pagyrimu. Diplomą „su pagyrimu“ išduodamas studentui, kurio visų modulių (dalykų) baigiamieji įvertinimai ne žemesni kaip „gerai“ ir jų svertinis vidurkis ne žemesnis kaip „labai gerai“ bei kurio baigiamasis darbas ir (ar) baigiamasis egzaminas įvertintas „labai gerai“ arba „puikiai“.

21. Studentams, nebaigusiems studijų, išduodamas studijų pažymėjimas, kuriame nurodomi visi studijuoti ir įvertinti dalykai (moduliai) bei jų apimtys.

22. Kolegijos studijų programos baigimą liudijantys dokumentai yra išduodami tik tiems studentams, kurie Kolegijai neturi finansinių ar kitų įsiskolinimų.

IV. STUDENTŲ PASKATINIMAI, NUOBAUDOS IR STIPENDIJOS

23. Pasižymėjusiems akademiniam, kūrybiniam, visuomeniniam arba sportiniam Kolegijos gyvenime studentams ir klausytojams gali būti skiriamos paskatos, o pažeidusiems Kolegijos statutą, šiuos nuostatus, kitus Kolegijos vidaus aktus arba bendrąsias moralės normas studentams ir klausytojams – nuobaudos.

24. Studentams ir klausytojams gali būti skiriamos tokios paskatos:

- 24.1. pagyrimas;
- 24.2. padėka;
- 24.3. mokslo, kūrybos ar sporto laimėjimus liudijantis diplomatas;
- 24.4. dovana.

25. Studentams ir klausytojams gali būti skiriamos tokios nuobaudos:

- 25.1. pastaba;
- 25.2. papeikimas;
- 25.3. pašalinimas iš Kolegijos. Studentas gali būti pašalintas iš Kolegijos, jei jis grubiai pažeidė Kolegijos statutą bei kitus Kolegijos vidaus tvarką reglamentuojančius aktus arba du kartus per mokslo metus jam buvo skirtas papeikimas.

26. Drausminės nuobaudos skiriamos Kolegijos direktoriaus įsakymu ne vėliau kaip per mėnesį nuo tos dienos, kurią paaiškėja studento padarytas pažeidimas. Prieš skiriant drausminę nuobaudą turi būti pareikalauta, kad studentas per rašte nurodytą terminą pasiaiškintų raštu. Jeigu per nustatytą terminą studentas be svarbių priežasčių atsisako pasiaiškinti arba nepateikia pasiaiškinimo, drausminė nuobauda skiriama be pasiaiškinimo.

27. Jeigu drausminė nuobauda skiriama studentų atstovybės nariui, turi būti gautas šios atstovybės sutikimas (išskyrus tuos atvejus, kai nuobauda skiriama už studijų programos reikalavimų nevykdymą).

28. Paskatas ir nuobaudas skiria Kolegijos direktorius.

29. Studentas arba klausytojas, nesutinkantis su nuobaudos arba paskatos skyrimu, turi teisę ne vėliau kaip per tris darbo dienas nuo nuobaudos (paskatos) paskelbimo raštu kreiptis į Ginčų nagrinėjimo komisiją.

30. Studentams skiriamos stipendijos. Studentams gali būti skiriamos šios stipendijos:

30.1 *Vienkartinė steigėjo stipendija* - tai Kolpingo kolegijos steigėjo skiriama stipendija valstybės nefinansuojamose studijų vietose studijuojantiems studentams. Į steigėjo skiriamą stipendiją pretenduoti gali valstybės nefinansuojamose studijų vietose studijuojantys nuolatiniai ir iššestinių studijų studentai. Stipendija skiriama vieną kartą per metus už praėjusių mokslo metų rudens ir pavasario semestrą, atsižvelgiant į:

- studento studijų rezultatus ir akademinis laimėjimus;
- studento aktyvų dalyvavimą socialinėje, kultūrinėje, sportinėje bei studentiškoje visuomeninėje veikloje reprezentuojant kolegiją;

- studento socialinės paramos poreikį.
- 30.2. *Steigėjo stipendija studijoms* - tai Kolpingo kolegijos steigėjo skiriama stipendija studijoms valstybės nefinansuojamose studijų vietose studijuojantiems studentams. Į steigėjo studijų stipendijos gavimą pretenduoti gali studentai nepriklausomai nuo pasirinktos studijų programos ir formos (nuolatinės/ištęstinės).
- 30.2.1. Studentams, studijuojantiems Kolpingo kolegijoje, stipendija skiriama atsižvelgiant į:
- Studentų profesinę motyvaciją;
  - Studentų pažangumą;
  - studento aktyvų dalyvavimą socialinėje, kultūrinėje, sportinėje bei visuomeninėje veikloje reprezentuojant kolegiją.
- 30.2.2. Asmenims, pretenduojantiems studijuoti Kolpingo kolegijoje, stipendija gali būti skiriama atsižvelgiant į:
- stojančiojo motyvaciją studijuoti;
  - stojančiojo įsipareigojimą tinkamai atstovauti Kolpingo kolegiją ir dalyvauti jos organizuojamuose renginiuose;
  - stojančiojo socialinės paramos poreikį;
  - stojančiojo konkursinį balą.
- 30.3 Stipendijos, išvardintos 30.1, 30.2 punktuose, skiriamos tik pateikus tokios stipendijos poreikį įrodančius dokumentus.
- 30.4. Stipendijų, išvardintų 30.1 - 30.2 punktuose, dydžiai ir mokėjimo terminai yra nustatomi Kolegijos visuotinio dalininkų susirinkimo sprendimu.

V.STUDENTŲ TEISĖS IR PAREIGOS

31. Studentai turi teisę į:

- 31.1. Studijuoti pagal pasirinktą studijų programą;
- 31.2. Studijuoti pagal daugiau negu vieną studijų programą arba kitus studijų dalykus Kolegijoje arba kitoje aukštojoje mokykloje;
- 31.3. Vertinti studijuojamų dalykų dėstymo ir studijų aprūpinimo kokybę;
- 31.4. Kolegijos statuto nustatyta tvarka nutraukti ir atnaujinti studijas;
- 31.5. Dalyvauti tarptautiniuose akademinuose mainuose;
- 31.6. Naudotis Kolegijoje esama studijų programai vykdyti reikiama mokymo metodine bei moksline literatūra ir materialiaisiais bei techniniais ištekliais; studijoms, kultūriniam gyvenimui ir poilsiui skirtomis Kolegijos patalpomis;
- 31.7. Laisvai reikšti mintis ir pažiūras;
- 31.8. Rinkti Studentų atstovybę, grupių seniūnus ir būti išrinktais;
- 31.9. Dalyvauti mokslo tiriamojoje, techninėje, kūrybinėje, meninėje veikloje.

32. *Studentų pareigos:*

- 32.1. Vykdyti studento studijų sutarties sąlygas ir studijų programoje numatytus reikalavimus;
- 32.2. Laikytis kolegijos Akademinės etikos kodekso;
- 32.3. Laikytis Mokslo ir Studijų įstatymo, kolegijos Statuto, kitų teisės aktų ir vidaus tvarkos taisyklių;
- 32.4. Nustatytu laiku mokėti studijų kainą, vykdyti kitus finansinius įsipareigojimus Kolegijai;
- 32.5. Tausoti kolegijos turtą;
- 32.6. Laikytis akademinio sąžiningumo normų.

VI. STUDIJŲ NUOSTATŲ GALIOJIMAS IR PAKEITIMAS

33. Kitus studijų klausimus, nenumatytus šiuose Studijų nuostatuose, sprendžia Kolegijos direktorius.
  34. Studijų nuostatai gali būti keičiami Akademinės tarybos sprendimu, o papildomi Kolegijos direktoriaus įsakymu, suderinus su Akademinė taryba.
  35. Studijų nuostatai įsigalioja nuo **2018 m. vasario 9 d.**
-